

Labdien, Bekera kungs!

Paldies par jautājumiem.

SUVERĒNĀ VARA atbalsta ekonomiski pamatotu transporta attīstību un piesārņojuma samazināšanu. Mūsu programma paredz atteikties no “Zaļā kursa” nosacījumiem, kas nesamērīgi sadārdzina dzīvi un apgrūtina uzņēmējdarbību. Elektrotransporta attīstībai jānodrošina pieejama automobiļu iegāde, finansējums un uzlāde, saglabājot iedzīvotājiem pieņemamu pārvadājumu cenu.

Mūsu nostāja ir, ka lēmumi par transporta pārkārtošanu un infrastruktūras ieviešanu pirms to pieņemšanas obligāti jāsaskaņo ar attiecīgās nozares sabiedriskajām organizācijām, pašvaldībām un pārmaiņu skarto Latvijas teritoriju iedzīvotājiem. Apspriešanai jābūt pieejamiem izmaksu aprēķiniem, alternatīvām un ietekmes novērtējumam. Būtisku domstarpību gadījumā risinājums jāpārstrādā.

Trīs pasākumi transporta nozarē līdz 2030. gadam

Latvijai noteiktais 17% emisiju samazinājums attiecas uz Kopīgo centienu regulas aptverto nozaru kopumu. Transporta ieguldījums šā mērķa sasniegšanā jāplāno, salīdzinot pasākumu izmaksas un faktisko emisiju samazinājumu.

Pirmais pasākums — profesionālo pasažieru pārvadātāju autoparka atjaunošanas programma, kas apvieno iegādes grantu, līzingu un garantijas. Līdz 2030. gadam piedāvājam sasniegt 15% bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvaru pasažieru komercpārvadājumu parkā, nodrošinot šim mērķim atbilstošu finansējumu. Tā būtu nozares attīstības programma, nevis obligāta kvota katram uzņēmumam.

Otrais pasākums — uzlādes izbūve pārvadātāju bāzēs un pie daudzdzīvokļu mājām. Piedāvājam prasību, lai katram ar valsts atbalstu iegādātam profesionālo pārvadājumu elektroautomobilim līdz tā nodošanai darbā būtu nodrošināta darba režīmam atbilstoša uzlāde. Rezultāts — 100% programmas atbalstīto automobiļu ir pieejams pārbaudīts uzlādes risinājums. Kopējo izbūvējamo punktu skaitu noteiktu pēc autoparku izvietojuma un nepieciešamās jaudas aprēķina.

Trešais pasākums — atbalsta piešķiršanu sasaistītu ar ekspluatācijas rezultātu uzskaiti. Līdz 2030. gadam visiem šīs profesionālo pārvadātāju programmas atbalstītajiem automobiļiem būtu jāuzskaita gada nobraukums un enerģijas patēriņš. Tas ļautu publicēt programmas faktisko emisiju samazinājumu un atbalsta izmaksas uz vienu samazināto CO₂ ekvivalenta tonnu un pēc rezultātiem koriģēt finansējuma sadali.

Pirmie divi pasākumi nodrošina pāreju uz elektrotransportu; trešais ļauj pārbaudīt, ko par piešķirto naudu esam sasnieguši. Konkrētu emisiju samazinājumu tonnās šobrīd nenosaucam, jo mūsu rīcībā nav tam nepieciešamo autoparka datu un aprēķinu.

Iegādes atbalsta turpināšana un uzņēmumu iesaiste

Atbalstām esošās programmas saistību izpildi un savlaicīgu lēmumu par tās turpinājumu pēc 2029. gada. Turpmākais budžets jānosaka pēc programmas rezultātu izvērtēšanas, saglabājot pieejamu atbalstu arī lietotu elektroautomobiļu iegādei.

Uzņēmumiem nepieciešama atsevišķa programma, kurā var piedalīties arī pārvadātājs, kas iegādājas vienu automobili. Profesionālajiem pasažieru komercpārvadātājiem piedāvājam:

- 10 000 eiro grantu jaunam bezemisiju automobilim;
- 5000 eiro grantu lietotam elektroautomobilim līdz divu gadu vecumam un ar nobraukumu līdz 30 000 km, pārbaudot baterijas stāvokli;
- iespēju grantu izmantot operatīvā līzinga pirmajai iemaksai vai maksājumu samazināšanai;
- garantiju instrumentu ar mērķi segt vismaz 70% kredīta vai līzinga riska.

Atbalstu paredzētu licencētām juridiskām personām ar vismaz trīs gadu darbību nozarē. Izstrādājot noteikumus, jāpārbauda, vai izvēlētie kritēriji nepamatoti neierobežo mazo uzņēmumu dalību. Jānosaka transportlīdzekļa izmantošanas un atbalsta saglabāšanas termiņš, kā arī atbalsta atgūšana pārkāpumu gadījumā.

Atbalstām arī bezemisiju vieglā un smagā kravas komerctransporta iegādes finansēšanu. Šīm kategorijām atbalsta summas vēl neizvirzām: tās jāaprēķina pēc iegādes cenas starpības, nobraukuma un ekspluatācijas izmaksām.

Finansējumu paredzētu no EKII un Modernizācijas fonda līdzekļiem, ciktāl to atļauj attiecīgo instrumentu nosacījumi. Garantijām nepieciešams atsevišķs riska segums. Mūsu programmā paredzētā ALTUM pārveide par nacionālo banku kalpotu arī vietējo pārvadātāju kreditēšanai.

Minētās summas ir mūsu piedāvājums programmas izstrādei. Tās jāiekļauj budžetā ar noteiktu finansējuma avotu un atbilstoši valsts atbalsta prasībām. Jaunos nodokļus šim nolūkam neatbalstām.

Atbalsts PHEV iegādei

Atbalstu PHEV iegādei pieļaujam, ja iespējams pārbaudīt tā faktisko ieguvumu. Vienādu subsīdiju PHEV un bezemisiju automobiļiem tikai uz tehniskajā dokumentācijā norādīto emisiju pamata neatbalstām.

Pirms atbalsta piešķiršanas jānosaka sasniedzamais patēriņš vai emisiju rādītājs un tā pārbaudes kārtība. Vērtēšanai izmantojami pieejamie automobiļa dati par nobraukumu, degvielas un elektroenerģijas patēriņu un elektriskajā režīmā veikto attālumu. Braucienų maršrutu uzskaitē šim nolūkam nav vajadzīga.

Ja šādu pārbaudi nevar nodrošināt uzticami un par samērīgām izmaksām, finansējumu novirzītu bezemisiju automobiļiem un uzlādei. Jau noslēgto līgumu nosacījumi jāievēro.

Eiropas Savienības prasības no 2035. gada

Priekšlikumu mainīt emisiju samazinājuma mērķi no 100% uz 90% vērtējam pozitīvi kā iespēju saglabāt plašāku tehnoloģiju izvēli. Galīgo nostāju par regulas redakciju noteiktu tās konkrētie nosacījumi.

Aizstāvētu Latvijas iedzīvotāju un uzņēmumu iespēju iegādāties darba vajadzībām, reģionu apstākļiem un maksātspējai piemērotu transportlīdzekli. Neatbalstām

ierobežojumus, kas stājas spēkā, pirms ir pieejamas praktiski izmantojamas alternatīvas.

Ja regulā paredz emisiju kompensācijas, tām jābūt pārbaudāmām un bez viena samazinājuma atkārtotas ieskaitīšanas.

Publisko autoparku elektrifikācija

Papildu vienotu bezemisiju transportlīdzekļu kvotu visiem valsts pārvaldes, valsts kapitālsabiedrību un valsts finansēto pārvadājumu autoparkiem pašlaik neatbalstām. Vispirms jāizvērtē to sastāvs, nomaiņas grafiks un veicamie uzdevumi.

Iegādes lēmumā jāņem vērā automobiļa cena un visas ekspluatācijas izmaksas, tostarp ziemas nobraukums, uzlādes laiks, remonts un rezerves transporta nepieciešamība. Elektrotransportu iegādātos tur, kur tas var nodrošināt vajadzīgo darbu. Darbspējīgu transportu priekšlaicīgi norakstīt procentuāla rādītāja dēļ nav saimnieciski.

Spēkā esošās iepirkumu prasības jāievēro, bet nesamērīgu prasību maiņa jāvirza normatīvajā kārtībā.

Saglabājami tiesiski pieļaujami izņēmumi, ja tos pamato dienesta vai pārvadājuma vajadzības. Pamatojumam jābūt pārbaudāmam, un izņēmums periodiski jāpārskata. Iestādes ērtība vien nav pietiekams iemesls.

Uzlāde pie daudzdzīvokļu mājām

Atbalstām līdzfinansējumu kopīgajiem kabeļiem, sadalnēm, viedajai jaudas vadībai un uzlādes punktiem. Atbalsta likmi noteiktu pēc projektu izmaksu izvērtēšanas.

“Tiesībām uz uzlādi” jānodrošina skaidra pieteikšanās kārtība, lēmuma pieņemšanas termiņš un pamatoti atteikuma iemesli. Kopīpašumā risinājums un kopīgo izdevumu sadale jāsaskaņo ar dzīvokļu īpašnieku kopību. Par savu patēriņu un individuālās iekārtas uzturēšanu maksā tās lietotājs; infrastruktūrai jāļauj vēlāk pieslēgties arī citiem.

Pirms jaudas palielināšanas jāizvērtē esošais pieslēgums un iespēja sadalīt uzlādi laikā. Nepieciešami pārskatāmi pieslēguma izdevumi, izpildes termiņi un jaudas maksājumi. Mūsu programmā paredzētais PVN samazinājums elektroenerģijai līdz 5% palīdzētu lietotājiem, kuri nevar atskaitīt priekšnodokli.

Pārvadātāju bāzēm piedāvājam līdzfinansējumu līdz 80% no uzlādes infrastruktūras attiecināmajām izmaksām, ieskaitot pieslēgšanu, ievērojot valsts atbalsta ierobežojumus. Vismaz 150 kW DC uzlādi paredzētu bāzēs, kur to pamato darba intensitāte. Automobiļiem, kas ilgāk stāv starp maiņām, jāizvēlas lētāks un darba grafikam atbilstošs risinājums.

Iepriekšējo četru gadu darbs

Šajā atbildē nenosaucam īstenotus lēmumus vai projektus, kuriem nevaram pievienot pārbaudāmas atsauces. Priekšvēlēšanu ieceres neuzdodam par paveiktu darbu.

Mūsu programmā paredzēta sabiedriskā transporta pieejamība skolēniem, esošās dzelzceļa infrastruktūras saglabāšana, elektroenerģijas izmaksu samazināšana un vietējo uzņēmumu kreditēšana. Tie ir priekšlikumi, kurus aizstāvēsim 15. Saeimā.

Sadarbība ar nozari

Jā, esam gatavi regulārai sadarbībai ar LEAB, pārvadātāju un citām sabiedriskajām organizācijām, kā arī iedzīvotāju pārstāvjiem.

Piedāvājam vismaz divas kopīgas darba sanāksmes gadā, lai izvērtētu atbalsta pieejamību, uzlādes attīstību un programmu rezultātus. Normatīvo aktu un infrastruktūras priekšlikumi jāapspriež to izstrādes laikā, ievērojot vēstules ievadā izklāstīto saskaņošanas principu.

Ar cieņu

SUVERĒNĀ VARA/Apvienība Jaunlatvieši

Aleksejs Ignatjevs

+371 22829911